

Innst. S. nr. 244

(1999-2000)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen om salg av statens eierandeler i AS Olivin

Dokument nr. 8:67 (1999-2000)

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstillerne mener staten v/Næringsdepartementet bør avhende aksjene i mineralselskapet AS Olivin. Det vil være av betydning å få private kompetente eiere inn i virksomheten som kan bidra til å bedre bedriftens konkurransevne. Videre vil et salg gi betydelige inntekter.

AS Olivin er verdens største produsent av olivinprodukter, med brudd og produksjonsanlegg på Åheim i Vanylven kommune i Møre og Romsdal. Selskapet ble stiftet i 1948 av den norske stat. Aksjekapitalen er på 48 mill. kroner. Staten eier 99,99 pst. av aksjene. Selskapet hadde ved utgangen av 1997 232 ansatte.

Selskapets hovedprodukt er olivinsand anvendt som slaggdanner for råjernindustrien. Videre produseres tørkede sandprodukter, samt ildfast stein og masse. Dessuten har bedriften en avdeling på Åheim for mekanisk produksjon som blant annet produserer og selger rammer til datterselskapet Moxy Trucks AS. Jernverksindustrien avtar ca. 90 pst. av mineralproduksjonen til AS Olivin. De fleste kundene holder til på kontinentet og i England, men også en del i USA. Selskapet er eksportrettet i hele sin virksomhet og hadde i 1997 en eksportandel på om lag 90 pst.

AS Olivin har i perioden 1993-1997 styrket sin posisjon som verdens ledende produsent av industrimineralet Olivin, og oppnådde i 1994 og 1995 de beste resultatene i selskapets historie. Selskapet er imidlertid følsomt for svingninger i internasjonale konjunkturer. I 1996 ble råjernproduksjonen betydelig redusert i Europa og dette skapte svakere markedsforhold for mineralet Olivin. Den sterke posisjonen mineralet har i markedet som slaggdanner ble imidlertid opprettholdt.

AS Olivins soliditet og finansielle stilling er svært god. Bokført egenkapital var på 330 mill. kroner ved utgangen av 1997, hvilket utgjør 77 pst. av totalkapita-

len. I 1995 ble aksjekapitalen økt med 24 mill. kroner til 48 mill. kroner ved fondsemisjon. Selskapets aksjer eies av den norske stat og Fellesforbundet med henholdsvis 47 996 og 4 aksjer.

Det er i dokumentet redegjort nærmere om Olivin-konsernet.

Forslagsstilleren har registrert at det er utvist betydelig interesse for kjøp av eierandeler i AS Olivin. North Cape Minerals (NMC), som på eiersiden er dominert av amerikanere, tilbød Staten 23. februar 2000 800 mill. kroner for mineralvirksomheten. Forslagsstilleren viser i denne forbindelse til behandlingen av spørsmål til tidligere nærings- og handelsminister Lars Sponheim 8. mars 2000 om saken.

AS Olivin har vært en økonomisk suksess, sett over tid. Selv om selskapet går godt, er det sterkt avhengig av markedsforholdene i stålindustrien. En økt produksjonskapasitet hos konkurrerende produsenter kan gi økt konkurranse om priser og markedsandeler i årene som kommer.

Forslagsstilleren mener privat eierskap vil være en berikelse for selskapet. Kompetente private eiere kan bidra til nødvendig markedstilpasning, forskning, produktutvikling og nye anvendelsesområder i arbeidet med å styrke konkurransedyktigheten. Bedriftens høye egenkapital og gode inntjeningsvne vil også gi staten en god pris for aksjene.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag med sikte på salg av statens aksjer i AS Olivin innen utgangen av 2000."

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Regjeringen i St.prp. nr. 61 (1999-2000) Om prioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 2000 har foreslått delprivatise-

ring av AS Olivin. Komiteen viser til merknader til forslaget i proposisjonen og i dette dokumentet og i Innst. S. nr. 220 (1999-2000), avsnitt 11.14. Komiteen anbefaler på denne bakgrunn at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader og forslag i Innst. S. nr. 220 (1999-2000) hvor det anbefales å avhende alle statens aksjer i AS Olivin. Disse medlemmer har registrert at det er utvist betydelig interesse for kjøp av eierandeler i AS Olivin og mener derfor det ikke er noen grunn til at staten skal fortsette sitt eierskap og engasjement i en bedrift som trenger private kompetente eiere som kan bidra til å bedre bedriftens konkurranseevne. Privat eierskap vil, etter disse medlem-

mers oppfatning, være en berikelse for selskapet fordi kompetente private eiere kan bidra til nødvendig markedstilpasning, forskning, produktutvikling og nye anvendelsesområder i arbeidet med å styrke konkurranseevnen.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:67 (1999-2000) - forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen om salg av statens eierandeler i AS Olivin - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 9. juni 2000

Dag Terje Andersen
leder og ordfører

Siv Jensen
sekretær